

alias quomodolibet etiam iteratis, & multiplicatis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti essent, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Presentium publicatio

§. 10. Volumus autem, quod presentes nostre literæ, ut amplius innotescant, non solum in Cancellaria Apostolica, sed etiam ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ publicentur, eorumque exempla in iisdem locis affixa dimittantur, ac omnes, & singulos, quos illæ concernunt, a die publicationis huiusmodi perinde ardeant, ac si ipsis personaliter intimata fuissent.

Exemplis que dauda fides

§. 11. Huiusmodi quoque exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & Cancellariæ prædictæ Regentis pro tempore existentis, vel alterius Prælati Romanæ Curie, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ iisdem presentibus originalibus literis nostris adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Mandantes illas in librum Quinternum appellatum ejusdem Cancellariæ ad perpetuam rei memoriam referri, & describi.

Clausula

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum advocacionis, cassationis, extinctionis, restitutionis, repositionis, reintegracionis, approbationis, confirmationis, communitationis, supplementationis, erectionis, institutionis, exemptionis, liberationis, concessionis, assignationis, subjectionis, declarationis, impositionis, voluntatum, decreti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. die 17. Decem. 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto, decimo octavo Kal. Januar. Pont. nostri Anno XIII.

Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Protector noster aspice Deus.

Subscriptio nos.

* Ego Prothomas Episcopus Ostien. Card. Comen.
* Ego Alex. Episcopus Prænestin. Card. Florentin.

- * Ego Hieron. Episcopus Portuen. Card. Simoncellus.
- * Ego Fr. Hieron. Episcopus Albanen. Card. Asculan.
- * Ego Franciscus Episc. Sabinen. Card. de Jesosa.
- * Ego Ant. Mar. tit. S. Prax. Presb. Card. Gallus.
- * Ego Ant. tit. S. M. Transp. Presb. Card. Saulius.
- * Ego Evangelista tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. Cusentinus.
- * Ego Marianus tit. SS. Marcell. & Petri Presb. Card. de Camerino.
- * Ego F. Gregorius tit. S. Augustini Presb. Card. de Montelparo.
- * Ego Paulus Presbyter Cardinalis Sanctæ Cæcilie.
- * Ego Benedictus tit. S. Priscæ Presb. Card. Justinian.
- * Ego Franc. Maria tit. S. Maria in Araceli Presb. Card. a Monte.
- * Ego Octav. tit. S. Alexii Presb. Card. Paravicinus.
- * Ego Oct. tit. SS. Jo. & Pauli Presb. Card. de Aquaviva.
- * Ego Fl. tit. S. Maria de Pace Presbyt. Card. Piatas.
- * Ego Anton. Presbyt. Cardin. Sanctorum Quatuor.
- * Ego Petrus tit. S. Pancratii Presb. Card. Aldobrandi. S. R. E. Camer.
- * Ego Franc. Maria tit. S. M. super Min. Presb. Card. Senensis.
- * Ego Oct. tit. S. Sabina Presb. Card. Bandinus.
- * Ego F. Annas tit. S. Susannæ Presb. Card. Giary.
- * Ego Cam. tit. S. Chrysog. Presb. Card. Burgbesius.
- * Ego Cas. tit. SS. Ner. & Ach. Presb. Card. Baronius.
- * Ego Laur. tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presb. Card. Blanchettus.
- * Ego Fran. tit. S. Cruc. in Hierus. Presb. Card. Avila.
- * Ego Franc. tit. S. Maria de Pop. Presb. Card. Mantuanus.
- * Ego Pomp. tit. S. Balbina Presb. Card. Aragonius.
- * Ego Bonif. tit. S. Hieron. Illyric. Presb. Card. Bevilacqua.
- * Ego Dominicus Episc. Tusculan. Card. Pinellas.
- * Ego Dom. tit. S. Honapbr. Presb. Card. Tuscus.
- * Ego P. Emilias Presbyt. Card. Sancti Marcelli.
- * Ego Seraph. tit. S. Salv. in Lau. Presb. Card. Oliverius.
- * Ego Inn. tit. S. Thom. in Par. Presb. Card. de Bubalo.
- * Ego Jo. tit. S. Matt. in Mer. Presb. Card. de Vico.
- * Ego Jac. tit. S. Steph. in Mont. Cal. Presb. Card. San.
- * Ego Her. tit. S. M. Transp. Presb. Card. Valentius.
- * Ego Hier. Aguc. Presb. Card. S. Petri ad Vinc. Ego

- * Ego Hier. tit. S. Blasii de Ann. Presb. Card. Pamphilius.
- * Ego P. Ansel. tit. S. Petri in Monte Aurco Presb. Card. Monopolitanus.
- * Ego Alex. S. Laur. in Dam. Diac. Card. Montaltus S. R. E. Vice. Canc.
- * Ego Cynth. Diac. Card. S. Georg. ad Velam Aur.
- * Ego Bart. S. Maria in Port. Diac. Card. Casius.
- * Ego Andr. S. Ang. in For. Pisc. Diacon. Card. Perettus.
- * Ego Jo. Bapt. S. Maria in Cosm. Diac. Card. Det.
- * Ego Sylv. Diacon. Cardin. Sancti Cæjari.
- * Ego Carol. Eman. S. Nic. in Carc. Tulliano Diac. Card. Pius.

CCCLV.

Innovatio, & declaratio Constitutionum editarum ab Innocentio VIII., & Julio Tertio super jure, & modo, quo Prior Generalis Fratrum Eremitarum Ordinis Sancti Augustini visitare possit loca, & personas Congregationis Lombardiæ ejusdem Ordinis.

Congregationem istam sejunxit Eugenius IV. in sua Constit. XXX. Regimini. Tom. III. Par. III. fol. 44.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium

EX injuncto Nobis Apostolici muneris debito, controversis, & differentiis inter Religiosos vertentibus finem imponere, ac desuper de opportuno remedio providere tenemur, prout jus, & ratio postulat, ac aliis in Domino salubriter conspicimus expedire.

Orta controversia super modo visitandi Congregationem Lombardiæ

§. 1. Cum itaque dudum inter dilectos filios Priorem Generalem Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, ejusque Assistentes ex una, & Vicarium Generalem, & Fratres Congregationis, seu Societatis Lombardiæ ejusdem Ordinis ex altera partibus, controversiæ, ac differentiæ super jure, modo, & forma visitandi, rebusque aliis vigerent:

Clemens Innocentius VIII. literas innovat.

§. 2. Nosque illas in Congregatione Reformationis, & Visitationis Apostolicæ mature discuti, & examinari fecerimus, & in eadem Congregatione ambæ partes pluries fuerint audita; Nunc huiusmodi differentias, & controversias e medio tollere, ac utriusque partis quieti prospicere volentes, ac Priorem Generalem, Assistentes, & Vicarium Generalem, & Fratres universos Ordinis, & Congregationis prædictorum, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innoda-

ti existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, declarantes in primis, & ante omnia, mentis, & intentionis nostre non fuisse, nec esse, in literis nostris in forma Brevis sub datum die 13. Julii præsentis anni 1604. expeditis super visitatione per Priorem Generalem faciendâ in Domibus Congregationis Lombardiæ, quarum tenorem presentibus pro expresso haberi volumus, recedere a dispositione, & privilegio fel. record. Innocentii Papæ Octavi Prædecessoris nostri super eadem visitatione emanatis, & ab eisdem partibus receptis, & acceptatis in concordia de anno 1557. inter eas iuncta, quarum etiam tenores presentibus pariter pro expressis haberi volumus, sed ejusdem nostre mentis, & intentionis fuisse, & esse, statuere, & decernere, prout in dictis privilegio, & concordia continetur, & nihilominus prædictas nostras ad præscriptum privilegii, & concordia huiusmodi reducetes, harum serie perpetuo statuimus, & decernimus.

Et declarat digram Congregationem visitandam esse a Generali cu Socio.

§. 3. Quod liceat Priori Generali, quoties ei placuerit, per se infirmum cum uno ex Visitatoribus Societatis huiusmodi, quem ad hoc duxerit eligendum, vel per Vicarium ejusdem Societatis dumtaxat, & non per alium, unam, vel plures Domum, vel Domos, ac ipsam Societatem visitare.

Cui obedientiam est tanquam Congregationis Administrato-ri.

§. 4. Ac ulterius volumus, & mandamus, ut in Visitatione huiusmodi Prior Generalis, tam in precedentia, quam in aliis quibuscumque actibus publicis, vel privatis in locis, & Domibus Congregationis prædictæ, habeatur, recipiatur, & honoretur ut Caput, Gubernator, & Administrator totius Ordinis Sancti Augustini ab ipso Vicario Generali Congregationis, Visitatoribus, Provincialibus, Prioribus, & omnibus aliis Fratribus. Et debeant in eadem visitatione, primum ipse Vicarius Generalis, deinde Visitatores, Provinciales, Priores, & alii supradicti Fratres præstare illi cum effectu omnem obedientiam, ut suo Superiori.

Ille vero personæ etiam Vicarii Generalis, Provincialium &c. potest visitare

§. 5. Teneatur Vicarius Generalis, Visitatores, & alii quicumque Fratres Congregationis subire, & recipere prædictam Visitationem, nedum quo ad loca, Domum, & Conventus Congregationis, verum etiam quoad proprias ejusque ipsorum personas, & debeant universi, ac illorum, unusquisque obedientiam præstare Priori Generali in his, quæ per ipsum in Visitatione fuerint ordinata, necnon subiacere poenis, & correctionibus, quas juxta Constitutiones dictæ Congregationis Prior Generalis illis visitando injunxerit, & imposuerit, illasque omnino adimplere, & exequi debeant.

§. 6. Visitator Congregationis, qui vocatus a Priori Generali intererit visitationi, vel Vicarius Generalis ipse, si quando reperietur in Conventu, ubi fiet visitatio, assistat

Visitator Generalis Congregat. in Visitatione Prioris Gm. non habet votum.

fiat ipsi Priori Generali, ut illum informet. ac certior faciat de statu, & negotiis Domorum visitandarum, vitaeque, & moribus Fratrum. Verum nullam habeat vocem activam in ipsa visitatione, & non possit ferre, aut pretendere votum, nisi consultivum in his omnibus, quae Prior Generalis voluerit decernere.

§.7. Neque etiam possit, aut debeat interesse scrutinio, aut examini secreto, habendo per Priorem Generalem visitationem, de Fratribus Congregationis, cui scrutinio, seu examini ipse solus Prior Generalis debeat interesse.

§.8. Assistentes Ordinis comitentur, & assistent Priorem Generalem in visitatione Congregationis, & perpetuo eidem assistant, & ipse Prior Generalis absque eorum Consilio nihil decernere possit, juxta formam a nobis praescriptam in literis in forma Brevis super deputatione eorundem Assistentium expeditis.

§.9. Idem Assistentes, dum eo munere in dicta visitatione funguntur, in quibuscumque locis, & actibus ejusdem Congregationis locum habeant, praesente Priore Generali, ante Vicarium Generalem Congregationis, ac Visitatores, Procuratorem, Provinciales, Priores, & alios quoscumque Fratres dictae Congregationis.

§.10. Teneatur Prior Generalis saltem per mensem ante visitationem denunciare Visitatori, quem voluerit eligere, visitationem faciendam, ejusque locum, & tempus. Etsi Visitator vocatus recusaverit, aut neglexerit in loco, aut Monasterio visitando intervenire, liceat eidem Priori Generali vocare ad eundem officium de propinquiori Monasterio Priorem, vel eo absente Vicarium, & illis adhuc accedere recusantibus, absque eorum interventu dicta loca visitare.

§.11. Quocirca utriusque partibus praedictis in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae, alisque arbitrii nostri poenis districte praecipiendo mandamus, quatenus praemissa omnia, & singula inviolate observent, & per eos, ad quos spectat, & spectabit in futurum, observari curent, & faciant.

§.12. Et nihilominus eidem Priori Generali, praedictos Vicarium Generalem, Visitatores, Priores, & Fratres dictae Congregationis Lombardiae ad observationem praemissorum per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, cogendi, & compellendi, ac inobedientes quoscumque etiam voce activa, & passiva, perpetuo, vel ad tempus arbitrio suo privandi, & contra illos censuras, & poenas supra dictas, servata juris, & Sacrorum Canonum forma, proferendi, & promulgandi, facultatem impertimur, ac sententias, sive poenas praemissas, quas rite tulerit, seu statuerit in rebelles, ratas habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

§.13. Non obstantibus literis nostris su-

praedictis de mense Julii praesentis anni expeditis, ac etiam praedicti Innocentii Praedecessoris privilegio, & concordia in his, quae praesentibus adversantur, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Congregationis praedictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi, ejusque Vicario Generali, aliisque Superioribus, & Fratribus sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expensis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 22. Decembris 1604. Pont. nostri Anno XIII.

CCCLVI.

Capitulo, & Canonicis Ecclesiae Sancti Nicolai Barenensis perpetuum silentium imponitur super facultate Regi Poloniae concessa nominandi quosdam Cappellanos in eadem Ecclesia.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

GRatias a Nobis piorum Regum intuitu, & in illorum favorem emanatas, ne aliquo tempore impugnari possint, ampliori firmitate roborandas censemus, prout eorundem Regum vota, & merita exposcunt, ac alias in Domino conspicimus expedit.

§.1. Alias siquidem charissimi in Christo filii nostri Sigismundi Poloniae, & Sveciae Regis Illustris nomine nobis exposito, quod cum alias clara memoriae Bona de Vice-Comitibus, dum viveret Regina Poloniae, & Ducissa Bari in Regno Neapolitano, vita sua diem clausisset extremum, similis mem. Anna Jagellonia, etiam dum viveret Regina Poloniae ejus filia curavit, corpus dictae Bona, ejus Matris sepeliri in Ecclesia Sancti Nicolai Civitatis Baren., ac ibidem etiam sepulturam marmoream erexit, cum sedilibus marmoreis pro Canonicis, totamque Cappellam principalem auro, & picturis exornavit, aliis etiam adhibitis ornamentis ad maximum dictae Ecclesiae decorem, & splendorem Regia magnificentia dignissimum facta impensa tredecim millium ducatorum, & ultra, & insuper ordinavit, ut emerentur Censui perpetui pro tribus Cappellanis, quorum singuli duas Missas in hebdomada pro anima dictae Bona Reginae ad Altare Majus dictae Ecclesiae e Regione dictae sepulturae situm celebrare tenerentur.

§.2. Et in eadem expositione subjuncto, quod

Derogatio contrariorum

Dat. die 22. Decem. 1604. An. XIII.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Exordium.

Anna Jagellonia tres Cappellanos in Ecclesia Baren. si erigi mandat.

Exequi curat Sigismundus Rex, & Cappellanos peti a se nominari.

quod cum dicta Anna Regina ante factam supradictae suae voluntatis, & ordinationis executionem ab humanis decessisset, ipse Sigismundus Rex ejus Nepos, & Haeres, ac Donatarius omnium bonorum, & jurium, quae in praedicto Regno Neapolitano dicta Anna Regina possidebat, volens piam intentionem ipsius Annae Reginae ad effectum deducere, per suos Ministros transegerat cum dilectis filiis Sindicis, & Communitate dictae Civitatis, ut acciperent ter mille, & sexcentos ducatos monetae Neapolitanae cum pacto de retrovendendo, & ex illis solverent in singulos annos dictis tribus Cappellanis ad rationem ducatorum septem pro quolibet centenario cum supradicto onere duarum Missarum pro singulis in hebdomada pro anima dictae Bona Reginae, quodque cupiebat dictorum Cappellanorum deputationem ad sui nutum fieri.

§.3. Nos ipsius Sigismundi votis annuentes, ac supplicationibus ejus nomine Nobis desuper porrectis inclinati, fundationem, & dotationem per dictam Bonam Reginam, ut praemittitur factas, & inde sequuta quaecumque, ac prout illa concernebant, omnia, & singula in publicis desuper confectis Instrumentis contenta, Apostolica auctoritate perpetuo confirmavimus, & approbavimus, illisque plenariae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robor adjicimus, necnon omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenierint in eisdem, supplevimus.

§.4. Praeterea eidem Sigismundo Regi, ac suis Successoribus quibuscumque in perpetuum, ut per se, vel Procuratores suos pro celebratione Missarum supradictarum tres Sacerdotes dictae Ecclesiae Canonicos toties, quoties sibi videretur, eligere, & deputare, & deinde ad sum, & Successorum suorum nutum amovere, ac eorum loco alios substituere, quibus de Censu annuo sic instituto pro rata temporis, & servitii per eos praestiti responderi deberet libere, & sicite posset, concessimus, & indulgimus, prout in nostris desuper in forma Brevis sub Dat. die 15. Octobris 1597. Pont. nostri Anno sexto expeditis literis plenius continetur.

§.5. Cum autem novissime pro parte dilectorum filiorum Capituli, & Canonicorum ejusdem Ecclesiae Sancti Nicolai apud Nos in Signatura nostra procuratum fuerit, ut literas nostras praedictas revocarem, licet Nos illorum petitionem rejecerimus;

§.6. Propterea ne impofterum aliquo umquam tempore praedicti Capitulum, & Canonici, aut alii quicumque praedictas literas nostras quoquo modo impugnare possint opportune providere volentes, eisdem literas, omniaque, & singula in illis contenta auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmantes, & approbantes, praedictis Capitulo, & Canonicis, & quibusvis aliis perpetuum super praemissis silentium imponimus.

§.7. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis,

necnon omnibus illis, quae in praedictis literis voluimus non obtinere, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 3. Januarii 1605. Pont. nostri Anno XIII.

Dat. die 3. Januar. 1605. An. XIII.

CCCLVII.

Confirmatio donationis, & assignationis decimarum Agrorum Capitaneatus Lucovien. ad Mensam Episcopalem Cracoviensem spectantium pro manutatione Vini, Cerae, & Olei per Praefulem Ecclesiae praedictae illi factae.

Ex Regest. in Secret. Breve.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

QUae pro divini cultus servatione piorum Antistitum liberali largitione sunt assignata, ea Nos, pro illorum perpetua firmitate, libenter confirmamus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Exordium.

§.1. Cum itaque, sicut pro parte dilecti filii nostri Bernardi Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Macziciovsky nuncupati Ecclesiae Cracoviensis, ex dispensatione Apostolica Praefulis Nobis nuper expositum fuit, ipse Bernardus Cardinalis, & Praeful considerans, hac nostra aetate ita crevisse, & in dies magis, ac magis crescere pretia rerum, ut pro vino, cera, & oleo, quorum usus est in laudibus divinis persolvendis potissimus, proventus, & redditus per ejus Antecessores Episcopos Cracoviensis assignati nullatenus sufficerent, sufficereque possent, & valerent, praesertim cum major eorum pars ex decimis Villarum Militarum proveniat, quae per Nobiles Regni Poloniae temere non solvuntur. Idcirco communicato Consilio cum Decano, & Capitulo Ecclesiae praedictae Cracoviensis, de eorum consensu, Decimas manipulares omnis grani, & seminis de Agris, & araturis regalium Villarum, videlicet: Daliae Zizarii Wolka, Grzovvka, Klinilci, Krinka, Biardi, Kovvnatki, Brzozavvieza, Ruska, Wola, Debovvierzchi, Lipniatci, Zalcovva, Wola, Zbuczyn, Rovveze, Wilsion, Stozzck, Kaezorii, Cziosna, Baranik, & Mercha, Molendinum Wolka, Advocati Molendinatoris Minera ferraria, alias Kuznieka, Domanieze, Prhevvorii, Chechii, Kopoje, Capitaneatus Lucovien. ad mensam Episcopalem Cracoviensis, ex antiquo provenientes, & spectantes pro usu praedictae Ecclesiae Cathedralis, & nominatim pro vino, cera, & oleo in perpetuum assignaverit, converterit, dederit, & donaverit, nihil juris, proprietatis, & domini, quantum ad dictam Mensam Episcopalem attinet, sibi, & Successoribus suis Episcopis Cracoviensis, super eisdem Decimis reservando; verum illud totum, & integrum in Capitulum ejusdem

Episcopus Cracoviensis decimas Capitulo pro usu, de quo in rubrica, concecit.

Clemens erectionem praedictam confirmavit.

Et Cappellanos a Rege nominari concessit.

Praedicta revocari petit Capitulum.

Clemens perpetuum silentium illi imponit.

Derogatio contrariis.

Nec interesse patet examini faciundo.

Prior vero Generalis utitur voto assistentium Ordinis.

Qui Vicarius assistit Fratres Congregationis.

Prior autem Gen. Visitatorem admodum ante mensem.

De praemissis observandis.

Facientibusque de Priori Generali concessis.

dem Ecclesia Cracovien., ejus cura per Antecessores suos Episcopos Cracovien. provisio vini, cera, & olei ex antiquo commendata est, & commissa transfundendo: Ita quod ex tunc idem Capitulum vigore dictae donationis, Decimas hujusmodi ex agris, & araturis supradictarum Villarum, Molendinorum, & Minerarum ferri Capitaneatus Lucovien., quae eatenus ad Mensam Episcopalem quomodolibet spectabant, & pertinebant, per dictum Bernardum Cardinalem, & Praesulem modo praemisso pro usu Ecclesiae praedictae assignatas, concessas, dadas, & donatas, haberet omnimodam facultatem, & potestatem ab eis, a quibus competeret, decimam exigendi, tollendi, percipiendi, & jure mediante, in quantum necessaria foret, repetendi, exactaque, & repetitas, in vinum, ceram, oleum, & alios usus praefatae Ecclesiae Cracovien. praefertim vero pro eorum subsistentia competenti, citra cujusque contradictionem convertendi temporibus perpetuis, & aeviternis, prout in ejusdem Bernardi Cardinalis, & Praesulis patentibus literis sub Dat. Cracoviae die 30. Julii 1604. desuper expeditis, plenius dicitur contineri.

Donationem hujusmodi petri confirmari.

Confirmat Clemens.

Clausula.

Contraria tollit.

§.2. Cumque dictus Bernardus Cardinalis, & Praesul cupiat assignationem, & donationem dictarum Decimarum ab ipso praedictae suae Ecclesiae, ut praefertur factas, pro illarum majori validitate Apostolicae nostrae confirmationis praesidio communiti. §.3. Nos illius pietatem summopere in Domino commendantes, ac ejus piis votis annuere cupientes, patentiumque illius literarum praedictarum tenorem, acsi ad verbum infereretur, praesentibus pro expresso habentes, supplicationibus ipsius Bernardi Cardinalis super hoc Nobis humiliter porrectis inclinatis, assignationem, & donationem supradictas, ac patentes ejus literas desuper concessas hujusmodi, & in illis contenta, & inde sequuta quaecumque auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robore communimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper in illis intervenerint, supplemus, illasque perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per Successores ejusdem Bernardi Episcopi Cardinalis dictae Ecclesiae Cracovien. Praesules, vel Administratores, & alios quoscumque, ad quos spectabit, inviolate observari debere. §.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. §.5. Non obstant, quatenus opus sit, fel. rec. Pauli Secundi, & quoruncumque aliorum Romanorum Pontificum Praedecesso-

rum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ecclesiae Cracovien. etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Januarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 15. Januar. 1605. An. XIII.

CCCLVIII.

Adhortatio ad Monachi Dominum, ut Episcopo Vintimilien. opem ferat ad usuras in sua ditione extirpandas.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Dilecto Filio Nobili Viro Herculi Honorato Monachi Domino.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Non mediocri dolore nuper affecti sumus, cum intelleximus, in tua Monachi ditione, passim usuram, non sine fidei Catholicae dedecore, multorumque scandalo exerceri.

Monachi usurae exercebantur.

§.2. Quae, cum christiana charitati, atque humanis, divinisque legibus omnino repugnet, atque ad eam extirpandam Venerabili Fratri Stephano Episcopo Vintimilien., ut toto pectore in hujus sceleris extirpationem incumbat, mandaverimus.

Clemens Episcopum Vintimilien. monet, ut eas extirpet.

§.3. Nos pro nostra pastoralis sollicitudine, qua vitia ex hominum mentibus evelli, virtutesque inferi optamus, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, Te hortamur, ut pios hocce conatus, tua auctoritate, non solum fulcire, & defendere, sed etiam promovere, & adjuvare velis; sic enim pauperum tibi subditorum, quorum sanguis, & sudores isto iniquo scenore, quasi hiradine ab avarissimis hominibus exsuguntur, miseriam sublevis, atque apud Deum gratiam promereberis.

Hortaturque Dominum te prolem, ut ei opem ferat.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 26. Jan. 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 26. Januar. 1605. An. XIII.

CCCLIX.

In idem Argumentum Duci, & Gubernatoribus Reipublicae Genensis.

Dilectis Filiis Nobilibus Viris Duci, & Gubernatoribus Reipublicae Januensis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii Nobiles Viri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quam perniciosa sit in omni Republica bonis temperata legibus, omnis iniqui scenoris exercitatio, non humanae solum, sed etiam Divinae leges sapissime Nos docent, quae procul ab hominum consortio ejusmodi crimen arcendum esse statuerunt.

Usura divinis humanisque legibus proscribita.

Mandatum Episcopo Vintimilien. ut eam ex sua Ditione arceat.

Genensibus monentur, ut ei opem ferant.

Dat. die 26. Jan. 1605.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Ducis zelus, & pietas commendatur.

§.1. Ogare non mediocriter praeferitis hisce diebus doluimus, cum intelleximus in Civitate Vintimilien., ac per totam fere illius Ditionem, indignante humani generis adversario usuram non sine multorum scandalo, animarum periculo, & pauperum detrimento exerceri, quam cum Nos pro pastoralis sollicitudine, & paterna nostra in omnes Christifideles charitate funditus tolli, penitusque extirpari optemus, atque Venerabili Fratri Stephano Episcopo Vintimilien., ut in hoc omni adhibita diligentia incumbat, mandaverimus.

§.2. Tamen, quia id sine vestro auxilio commode praestare non potest; propterea ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Tridentini Concilii interpretum vos in Domino hortamur, ut quotiescumque opus fuerit, & idem Stephanus Episcopus postulerit, opera necessaria in istius exitiosi scenoris extirpationem ei adferre studeatis. Sic enim Reipublicae vestrae subditis, qui ab avarissimis istis hominibus opprimuntur consuletis, fidemque vestram erga Deum manifestabitis, ac Nobis gratissimum feceritis.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 26. Januarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCLX.

In idem Argumentum Duci Sabaudiae.

Dilecto Filio Nobili Viro Emanuelli Philiberto Sabaudiae Duci.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

Tanta est totius Orbis Christiani, & nostra de nobilitatis tuae pietate, atque in Religione Catholica fide, & zelo, existimatio, ut cum agitur, aut de eadem religione conservanda, aut de vitis, & sceleribus, quae huic adversantur, extirpandis, opem tuam Nobis certo affuturam esse promittamus.

eribus, quae huic adversantur, extirpandis, opem tuam Nobis certo affuturam esse promittamus.

Cum igitur nuper non sine animi nostri dolore audiverimus, in nonnullis locis tuae ditionis subiectis sub Episcopatu Vintimilien. usuras contra Sacrorum Canonum constitutiones non sine fidelium scandalo, & magno cum detrimento pauperum exerceri, cumque Venerabili Fratri Stephano Episcopo Vintimilien. ante omnia mandaverimus, ut populum fidei, & custodiae suae commissum ab isto flagitio revocare studeat, neque id sine Nobilitatis tuae auxilio facere possit, hac de causa, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, te hortamur, & obsecramus in Domino ut pro tua in Deum fide, in subditos tuos amore, atque erga Nos, & Sedem Apostolicam observantia eidem Episcopo in hoc unum totis viribus laboranti auxilium praebere, tuaque auctoritate adjuvare, ac renitentes minis, penisque ad hoc impellere velis. Quo maximam de tua pietate apud omnes existimationem vehementer auxeris, Nobisque gratissimum feceris.

Mandatum Episcopo Vintimilien. f. n. a sua Ditione arceat.

Monetur Dux ut ei praesidio sit.

Dat. die, & anno, quibus supra.

CCCLXI.

Sequitur ad Dominum Dulcis Aequae.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Dilecto Filio Nobili Viro Imperiali Doriae Dulcis Aequae Domino.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

Nuper intelleximus in tua Dulcis Aequae ditione scenus contra omnis humani, divinique juris aequitatem exerceri: quae tua ditio cum sub Vintimilien. Ecclesiae ditione posita sit, atque Venerabili Fratri Stephano Episcopo dictae Ecclesiae, ut pro pastoralis officio, quo animas lucrifacere, atque a vitis revocare tenetur, ad eam extirpandam, funditusque tollendam totis animi, corporisque viribus incumbat, mandaverimus; Nos pro nostra paterna erga te, tuosque subditos caritate, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, Nobilitatem tuam hortamur in Domino, ut eum in hoc unum laborantem, non solum tua auctoritate tueri, sed etiam auxilio, atque omni ope juvare velis, ut communi consensu, conjunctisque viribus, vitium istud Deo, & hominibus exofum ex ista Provincia expellas, tuosque subditos ad virtutem, & justitiam colendam excites, quo & pauperes istius ditionis tuae gravissimo onere oppressos liberaveris.

1605.

Dat. die 26. Januarii 1605. Ann. XIII.

berabis, & gratiam apud Nos, atque apud Deum Omnipotentem tibi comparabis. Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 26. Januarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCLXII.

Ex Reg. 2. in S. c. c. Brev.

Monasteria omnia Monialium Ordinis S. Benedicti, in Partibus Prussiae Poloniae, & Lithuaniae existentia, Locorum Ordinarii subiciuntur, cum Privilegiis, ac Indulgentiarum concessione.

Dilectis in Christo Filiabus Magdalene a Moriang Abbatisse, & Conventui Monasterii Ordinis S. Benedicti Civitatis Culmen.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte in Christo filia, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Monasteria Culmen, & Torunensis ad miseriam redacta sunt.

§. 1. Vestro nomine Nobis nuper expositum fuit, quod in Regno Poloniae ab anno usque 1265. primum Monasterium sub regula S. Benedicti in Prussia, Diocesis Culmen, erectum fuit, necnon de Anno 1415. in eadem Diocesi aliud Monasterium ex praedicto Culmeni, a quo primarie regulam vivendi suscepit in Oppido Torunia, productum extitit; Verum, subsequitis bellis, & sepiissime in ea Provincia grassante peste, & novissime subortis haereticis, ambo haec Monasteria suis possessionibus ita spoliata, & eo redacta fuerint, ut Anno 1578. in Monasterio Culmeni una tantum Virgo dicti Ordinis S. Benedicti remanserit, Torunense vero Monasterium, mortuis omnibus Monialibus, ab haereticis plane devastatum fuerit, omnia privilegia sublata, & omnia bona in haereticorum potestatem redacta extiterint.

Clemens relictum a Magdalena Moriang.

§. 2. Hoc in deplorando statu cum reperirentur dicta Monasteria, tu filia Magdalena de nobili genere nata, invito parente, ac spretis nuptiis, & sponso tibi jam parato, ad Culmen Monasterium desolatam confugisti, & in eo cum nonnullis aliis Virginitibus, quas tecum duxeras, sub Regula S. Benedicti ad perpetua obsequia Deo bonorum omnium auctori mancipari voluisti.

Episcopus ad Abbatisiam legit.

§. 3. Venerabilis vero Frater Episcopus Culmen. Loci Ordinarius, tam sancto tuo desiderio motus, tecum aliis duodecim Virginitibus Deo consecravit, teque Abbatisiam creavit.

Resistorum etiam Monasterium Torunense.

§. 4. Deinde adeo crevit istud Monasterium Culmen, quod de Anno 1587. ex auctoritate dicti Loci Ordinarii, tu viginti octo puellas Religiosas ex eodem Monasterio ad Monasterium Torunense, ereptis prius de manibus haereticorum summa cum difficultate Possessionibus, misisti, ubi nunc, benedictate Domino, quadraginta numerum excedunt.

§. 5. Porro ex Apostolicae Sedis auctori-

tate, ad instantiam venerabilis Fratris Episcopi Wladislavien, Anno 1590. viginti tres Moniales consecratae ad novum Monasterium Zarnoveciae extructum, deducuntur, ubi modo triginta tres Moniales numerantur.

Erectum quoque Monasterium Zarnoveciae.

Et in Oppido Niedvicii.

§. 6. In Lituaniam quoque ex eadem Apostolicae Sedis auctoritate, supplicante dilecto filio Nobili Viro Nicolao Duce Olicensi, decem Moniales professa, pro novi Monasterii in Oppido Niedvicii erecti instructione missa fuerunt, ac alia plura ejusdem Ordinis Monasteria tamquam a primario fonte emanarunt.

Ea omnia sub eadem regula, & Ordinariis iurisdictioni regi pertinet.

§. 7. Cum autem, sicut eadem expositio subungebat, vos pro vestra in Deum pietate, & Religionis zelo cupiatis, tam vestrum Monasterium, quam alia quaecumque, quae ex illo in praedicto Poloniae Regno emanarunt, & deinceps eriguntur sub una, & eadem regula observantia, sub Locorum Ordinariis cura, & regimine, perpetuo gubernari.

Clemens Monasteria omnia Ord. S. Benedicti in Polonia, & Lithuaniae coram Ordinariis committit.

§. 8. Nos pium hoc vestrum desiderium summopere in Domino commendantes, vosque, & aliorum singulorum Monasteriorum praedictorum Abbatissas, & Conventus, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac vestrum, & earum singulas, quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodate existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendam, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus vestro nomine Nobis per dilectum filium Joannem Krajevsky coactionatorem vestri Monasterii, nobis super hoc humiliter porrectis, inclinatis, vestrum Culmen, ac Torunen, Zarnoveciae, Nieswiczien, & alia quaecumque Ordinis S. Benedicti Monasteria ubilibet in Regno Poloniae instituta, & pro tempore instituenda, cura, gubernio, & regimine tam in spiritualibus, quam in temporalibus Ordinariis Locorum, in quorum Diocesis respectively constituta sunt, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo subiciimus, & supponimus, ita ut ab aliorum quorumcumque etiam ejusdem Ordinis S. Benedicti Religiosorum superioritate, & obedientia, perpetuo libera, & exempta sint, & esse censentur.

Mandateque Abbatissis, & Monialibus, eis pateant.

§. 9. Mandantes in virtute S. Obedientiae tam vobis, quam singulorum Monasteriorum praedictorum Abbatissis, & Conventibus, ut ipsos Locorum Ordinarios in vestros superiores recognoscatis, eisque obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas prompte exhibeatis.

Institutumque reformationis Nuncio Apostolice approbandum committit.

§. 10. Ut autem omnia Monasteria supra dicta sub una, & eadem regulari observantia, ut par est, perpetuo degant, volumus, & ordinamus, ut institutum reformationis vestri Monasterii per dilectum filium nostrum, & Apostolicae Sedis in Regno Poloniae Nuncium, seu ab eo subdelegandum, adhibitis etiam piis, & Religiosis viris, diligenter examinandum, & quatenus Sacris Cano-

1605.

Contraria tollit.

1605.

Hicce Monasteria omnia Monasteriorum Ord. S. Benedicti concedit.

Indulgentias Virginitibus in his Monasteriis degentibus enlargitur.

Florum omnium executionem Nuncio Apostolice, & Episcopi Culmen, & Wladislavien delegat.

Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, & Regulae S. Benedicti, juxta rationabilem consuetudinem septentrionalium, conforme existat, per illius Diploma probandum, si, & postquam approbatum fuerit, in singulis Monasteriis praedictis recipiatur, & perpetuo observetur.

§. 11. Ceterum omnibus, & singulis Monasteriis praedictis, quae institutum reformationis hujusmodi, ut praefertur, Apostolica auctoritate approbatum, acceptaverint, & observaverint, earumque Abbatissis, Conventibus, Monialibus, Conventibus, Famulis, & personis quibuscumque, ut omnibus, & singulis gratis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, praerogativis, privilegiis, Indultis, & Indulgentiis, quibus alia ejusdem Ordinis S. Benedicti Monialium Monasteria, etiam sub cura, & gubernio Monachorum ejusdem Ordinis existentia, de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua prorsus differentia uti, frui, & gaudere possint, & debeant, auctoritate, & tenore praedictis, perpetuo concedimus, & indulgemus.

§. 12. Insuper universis, & singulis, tam in vestro, quam in aliis supra dictis Monasteriis degentibus Virginitibus secularibus educationis, vel alia causa, & in spiritualibus exercitiis, seu in Oratorio, seu in Ecclesia, ex modo ab eadem Magistra praescribendo, se exercentibus, semel in anno, uno die per dictam Magistram respective eligendo, si vere poenitentes, & confessae, ac Sanctissimo Eucharistiae Sacramento resectae fuerint, pro primo anno, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus: pro reliquis vero annis, usque ad annum Jubilaei exclusive, quindecim annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitae penitentiae, in forma Ecclesiae consueta, relaxamus.

§. 13. Quocirca dicto nostro, & Apostolicae Sedis in Regno Poloniae Nuncio, ac Venerabilibus Fratribus Culmen, & Wladislavien, Episcopis, per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte vestra, aut aliquarum ex Monasteriis praedictis Abbatissarum, & Monialium fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisq; & eis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, vos, & alias praedictas, eorumdem praemissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos, & illas desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari: Contradictores quocumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

§. 14. Non obstantibus sa. re. Bonificii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis, auctoritate praesentium, ad Judicium non trahatur, ac nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Monasteriorum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium praemissorum, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis eorum tenores, praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 4. Februarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 4. Februarii 1605. Ann. XIII.

CCCLXIII.

Militiis Regularibus Regnorum Portugalliae, & Algarbiorum, quibus Gregor. XIII. indulserat, ut causae appellationum ab earum Conservatore in Romana tantum Curia cognosci possent, conceditur, ut ea tantum causa appellationum in Romana Curia cognoscantur, quae sunt magni momenti, & in quibus de perpetuo ipsarum Militiarum praedictarum agitur.

Ex Reg. in Secret. Brev.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Portugalliae, & Algarbiorum Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Majestatis tuae nomine Nobis nuper expositum fuit, quod alias clar. mem. Sebastianus Portugalliae, & Algarbiorum Rex a sel. rer. Gregorio Papa XIII. Praedecessore Nostro, speciale indultum obtinuit, per quod ipse Gregorius Praedecessor dicto Sebastiano Regi Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & de Avis Cisterciensis, & Sancti Augustini respective Ordinum Regnorum Portugalliae, & Algarbiorum, tunc perpetuo Administratori, dictisque Militiis inter alia concessit, ut a Generalis illarum Conservatoris sententiae non posset appellari ad Legatos, & Nuncios Apostolicae Sedis, sed ad ipsum immediate Romanum Pontificem, & Apostolicam Sedem, prout pridem rec. mem. Pius Papa V. Praedecessor Noster in clyta memoria Philippo II. Hispaniarum Regi Catholico, ac Militiis Regularibus Regnorum Castellae, concesserat, seu Indultum hujusmodi a Pio

Gregor. XIII. Militibus concessit, ut a dd. Militiarum Conservatorum sententiae ad Roman. Pontificem dumtaxat possent appellari.

1605.

Quinto Prædecesore dictis Philippo Regi, & Militiis Regni Castellæ concessum, ad Sebastianum Regem, & Militias Portugallie per communicationem extendit, prout in literis dicti Gregorii Prædecesoris desuper expeditis plenius continetur.

Nonnulla tamen sententia a dictis Conservatoribus contra sententias Ordinariorum prolata sunt.

§. 2. Licet autem hujusmodi Indultum occasione bellorum, pestis, & aliarum perturbationum dictorum Regnorum Portugallie, & Algarbiorum, quæ diu viguerunt, ab initio usu recipi non potuerit, postea tamen, illis sedatis, cum ad notitiam Ministrorum dictarum Militiarum devenisset, ac Prælati eorundem Regnorum solemniter intimatum fuisset, & Conservatores earundem Militiarum pro tempore existentes super violentiis personis, & rebus earundem Militiarum factis varias sententias protulissent, ab iisque partes adversæ appellarent, Procurator Generalis earundem Militiarum, pro parte Majestatis tuæ, quæ dictarum Militiarum perpetuus Administrator, Apostolica auctoritate, deputatus existis, a prædictis Conservatoribus instantissime petiit, ut prædictum Indultum Apostolicum, juxta illius tenorem, observarent, nec de cætero appellationes prædictas, nisi immediate ad Romanum Pontificem, & Apostolicam Sedem admitterent.

Plures tamen controversie obortæ sunt inter hujusmodi privilegii Conservatores, & Collectorem Spoliarum Cam. Ap.

§. 3. Sed quia dilectus filius Spoliarum, ac jurium Cameræ Nostræ Apostolicæ in eisdem Regnis Collector generalis, vigore facultatum sibi per Nos concessarum, nonnullas causas appellationum hujusmodi, prædicto Indulto non obstante, Auditori suo commisit, propterea inter ipsos Conservatores ex una, & Auditorem dicti Collectoris ex altera partibus, graves discordiæ, diffensionisque exortæ, ac plures inhibitiones hinc inde emanatæ, & censuræ Ecclesiasticæ vicissim promulgatæ, magno cum Christianidelium illarum partium scandalo, extiterunt.

Clemens eisdem Collectori concessit, ut causas appellationum cognoscere.

§. 4. Nos vero per nostras in forma Brevis literas eidem Collectori specialem facultatem concessimus, ut causas appellationum a sententiis, decretis, & mandatis quibuscumque Conservatoris, seu Conservatorum Militiarum prædictarum ad Nos, & Apostolicam Sedem tam eatenus interpositarum, quam deinceps interponendarum, audire, cognoscere, & prout juris foret, terminare valeret, prout in eisdem Nostris literis etiam plenius continetur.

Philippus Rex Gregorii privilegium petiit continuari.

§. 5. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, Majestas Tua cupiat, hujusmodi Indultum a Gregorio Prædecesore concessum, seu communicatum Militiis Regnorum Portugallie pro earundem Militiarum conservatione, & totius Regni quiete ex Nostra permissione, & approbatione deinceps perpetuo observari, cum præsertim experientia doceat, ex simili Indulto, quod in Regnis Castellæ in viridi observantia existit, Militias dictorum Regnorum, magna cum pace, & concordia, gubernari, neque aliquas dictorum Regno-

rum personas, super hoc unquam conquirit; contra verò dictis Militiis Portugallie multa damna, & incommoda in rebus, & jurisdictionibus earum inferri ob ejusdem Indulti inobservantiam: propterea Nobis ejusdem Majestatis tuæ nomine fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens concedit prout in Rubrica indicatur.

§. 6. Nos igitur, qui honestis Majestatis tuæ votis, ob ejus eximia in Nos, & Apostolicam Sedem merita, quantum, cum Domino possumus, libenter annuimus, literarum Gregorii Prædecesoris, ac nostrarum supradictarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, ac ex certa nostra scientia, & maturâ deliberatione præhabita, & tota etiam re cum dilectis filiis nostris Camillo Sancti Chrylogoni Burghesio, ac Pompejo Sancte Balbinæ Titulorum S. R. E. Cardinalium, diligenter communicata, ex illorum voto, ac sententia, Indultum prædictum a Gregorio Prædecesore concessum, quoad infra scripta confirmantes, & innovantes, Majestati tuæ, ac prædictis Militiis Regnorum Portugallie, & Algarbiorum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo concedimus, & indulgemus, ut cause appellationum, quæ a sententiis Conservatoris, seu Conservatorum dictarum Militiarum ad Nos, & Apostolicam Sedem interponuntur, ex nimirum, in quibus agitur de perpetuo præjudicio, & quæ non sint modici momenti, in Romana Curia cum effectu cognosci, & terminari debeant, ita ut in illis tam Collector generalis, quam Nuncius, & etiam de latere Legatus Sedis Apostolicæ, in eisdem Regnis pro tempore existens, vigore facultatum sibi concedendarum nullatenus sese intromittere possint, nullam in illis audiendis, & cognoscendis auctoritatem, vel facultatem habeant, hac tamen adjecta lege, quod pendente appellatione, ipse Collector, seu Nuncius, aut Legatus dicto Conservatori, a quo appellatum fuerit, sub censuris, & poenis inhibere valeat, ne pendente appellatione, seu termino dato a jure ad appellandum, vel ad appellationem prosequendam, aliquid attentet; quodque, si Conservator ipse aliquid attentaverit, tunc Collector, seu Nuncius, aut Legatus prædictus, ne aliquid innovet provideret, ac omnia, & quæcumque attentata revocare, omniaque in pristinum, ac in eisdem, in quibus antea erant statum, & terminum, restituere, libere valeat.

In causis vero levioris momenti a Conservatoribus ad Collectorem prædictum vult appellari.

§. 7. Et ulterius, ne indifferenter quæcumque causa, etiam modici momenti, cum magno partium dispendio in Romana Curia sint prosequendæ, ut ipse Collector, vel Nuncius, seu Legatus ceteras causas appellationum a sententiis dicti Conservatoris, in quibus non agitur de perpetuo præjudicio, & eas etiam, quæ modici fuerint momenti, infra valorem nimirum triginta ducatorum auri de Camera inclusive, licet in his de perpetuo præjudicio agatur, cognoscere, & terminare possit, super

Clausula.

super quibus omnibus, & singulis plenam, liberam, & amplam illis facultatem, & auctoritatem impertimur.

§. 8. Decernentes supradictum Indultum Gregorii Prædecesoris ad præsentium præscriptum moderatum, & declaratum esse, & censeri, ac ita, & non aliter in præmissis causis appellationum ab omnibus, ad quos spectabit, observari debere, præsentibus literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut ullo unquam tempore infringi, retractari, revocari, suspendi, imitari, aut in jus, vel controversiam vocari posse, sed semper, ac perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere; ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac prædictis literis Nostris, nec non omnibus illis, quæ prædictis Gregorius Prædecesor in ejus literis prædictis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum per eisdem presentes non intendimus, nostras ac Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum manus ligare, quominus aliquas ex eisdem causis appellationum, quoadcumque Nobis, vel ipsis expedire visum fuerit, Collectori, aut Nuncio, vel Legato Sedis Apostolicæ, aut alio cuicumque Judici in partibus audiendas, cognoscendas, & sine debito terminandas, per speciale rescriptum committere, valeamus.

Dat. die 4. Februarii 1605. An. XIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris, die 4. Februarii 1605. Pontificatus Nostris Anno XIII.

C C C L X I V.

Jurisdictione Vicarii Papæ in Urbe cognoscendi quascumque causas Archihospitalis S. Spiritus in Saxia.

C L E M E N S P A P A V I I I.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Constitutionis.

CUM, sicut accepimus, Archihospitale nostrum S. Spiritus in Saxia de Urbe, Ordinis S. Augustini, maximum damnum patitur, dum coram diversis Judicibus litigare cogitur, cum ejus Procuratores, ac Advocati sæpe, ac sæpius, una, & eadem hora, coram pluribus Judicibus comparere pro defensione causarum d. Archihospitalis tenentur, quo fit, ut pluries ob eorum non comparitionem retardentur expeditiones, seu etiam quandoque in eorum,

contumacia accelerentur, in non leve damnum dicti Archihospitalis. Et licet felices record. Clemens Septimus, & Paulus Quartus Romani Pontifices Prædecesores Nostris tunc existentes, suos in Alma Urbe Vicarios in Judice causarum d. Archihospitalis deputaverint, nihilominus hoc privilegium in desuetudinem venerit.

Jurisdictione Vicarii Papæ cognoscendi omnes causas intercessis Archihospitalis eius que personarum concernent.

§. 1. Nos ejusdem Archihospitalis utilitati, & commoditati prospicere, & ut ejus bona, & jura quæcumque conserventur, ac in pauperum infirmorum, & alios pios, prout deputata esse noscuntur, & non alios usus, debite convertantur, salubriter providere volentes, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, literas, seu Motus proprios dictorum Clementis, & Pauli Prædecesorum harum serie confirmantes, & innovantes, omnes, & singulas causas civiles, beneficiales, matrimoniales, & spirituales, ac profanas, Criminales, & mixtas, ac alias quascumque inter dictum Archihospitale, illiusque Præceptorem, fratres, Ministros, Factores, Agentes, vel alios quoquo modo d. Archihospitali inservientes, nec non projectos, seu expositos, vel expositas in eodem Archihospitali degentes, seu qui, vel quæ inde egressæ sunt, & nupti traditæ ex una, & quascumque alias personas, cujuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis, conditionis, & præminentia existentes, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia loca pia, & suos Judices particulares, etiam ex concessione, seu speciali commissione, vel deputatione nostra, vel aliorum Romanorum Pontificum Prædecesorum Nostrorum habentes, seu habentia, & alios quoscumque tam active, quam passive vertentes, a quibuscumque Judicibus, Camera Auditore, etiam si agatur vigore obligationis Cameralis, Vicario, Governatore, Senatore Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis causarum appellationum Capitaneo, & a quibusvis Consulibus, etiam Artis Agricultura, Camerario, Ripæ, & Ripetæ, Burgi Governatore, & Sacri Palatii causarum Auditoribus, & ejusdem S. R. E. Cardinalibus, etiam cujusvis Collegii, Societatis, Universitatis, Monasterii, seu alterius cujusvis loci Pii, etiam Neophytorum Protectoribus specialiter deputatis, aliisque Judicibus ordinariis, seu delegatis quibuscumque motas, & pendentes, de, & super statu, & bonis stabilibus, mobilibus, semoventibus, juribus, & actionibus quibuscumque, etiam occasione damnorum datorum tam prædicti Hospitalis, quam Fratrum dicti Ordinis, expositorum, infirmorum in dicto Archihospitali decedentium, qui aliquid dicto Archihospitali, sive per viam institutionis, vel legati, seu ab intestato, vel alio quocumque titulo reliquerint, aliorumque Ministrorum, Agentium, Factorum, aliorumque dicto Archihospitali quoquo modo inservientes, ac quibuscumque locationibus, venditionibus, legatis, Fideicom-